

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
103 33 Stockholm

Remissyttrande över Försäkringskassans framställan om ändringar i socialförsäkringsbalken, lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. och förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskydd

Ert dnr S2022/02533

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor har anmodats att yttra sig över Försäkringskassans framställan enligt ovan. Utifrån de aspekter Skiljenämnden har att bevaka lämnas följande yttrande.

43 kap. 24 § socialförsäkringsbalken (2010:110)

Skiljenämnden har inte något att invända mot förslaget.

Skiljenämnden har inte något att invända mot förslaget att Försäkringskassan endast i de fall Kammarkollegiet begär det ska pröva skador som anmälts enligt lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. Den föreslagna nya bestämmelsen i 43 kap. 24 § socialförsäkringsbalken (SFB) klargör enligt Skiljenämndens mening tydligt att Försäkringskassans ansvar för att pröva sådana skador inträder först efter att Kammarkollegiet begärt en prövning.

1 § lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. (LI)

Skiljenämnden kan inte se något behov av en ändring i 1 § LI för att åstadkomma den nya ordning som Försäkringskassan önskar och avstyrker förslaget om ändring av 1 § LI.

Enligt den nu gällande lydelsen av 1 § LI är det en förutsättning för ersättning att antingen Försäkringskassan har godkänt skadan *eller* att Pensionsmyndigheten har

godkänt skadan enligt bestämmelserna i 87 kap. och 88 kap. SFB. Kammarkollegiet kan alltså inte besluta om ersättning enligt LI med mindre Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten godkänt skadan.

Såvitt Skiljenämnden förstår det är Försäkringskassans avsikt inte att förändra förutsättningarna för rätten till ersättning enligt LI med de föreslagna ändringarna. Försäkringskassans argumentation i framställan ger inte heller uttryck för att en sådan ändring är avsedd.

Försäkringskassans beslut

Med den utformning av 1 § LI som Försäkringskassan nu föreslår uppstår dock en osäkerhet om det även framgent ska krävas att Försäkringskassan godkänt skadan.

Enligt den föreslagna lydelsen ska Försäkringskassan bara bestämma om skadan är en sådan skada som avses i 43 kap. SFB om det ”behövs” för bedömningen av ersättningsfrågan.

Eftersom rätten till ersättning enligt LI förutsätter att Försäkringskassan godkänt skadan ”behövs” ju alltid ett sådant godkännande enligt LI. Genom den föreslagna lydelsen väcks ofrånkomligen frågan om Försäkringskassans godkännande av skadan alltjämt är en förutsättning för rätten till ersättning enligt LI.

Vidare anges i förslaget att Kammarkollegiet ”kan” begära Försäkringskassans prövning. Även detta innebär en otydlighet och ger intrycket av att Kammarkollegiet skulle kunna bifalla en begäran om ersättning utan att Försäkringskassan – efter Kammarkollegiets begäran – godkänt skadan.

Den föreslagna lydelsen i 43 kap. 24 § SFB innebär att Försäkringskassan, till skillnad från idag, inte skulle ha någon skyldighet att alltid pröva om det föreligger en skada enligt SFB så snart någon gör en skadeanmälan. I stället framgår att Försäkringskassan först efter en begäran från Kammarkollegiet ska göra en sådan prövning. En förutsättning för rätt till ersättning enligt LI är dock fortsatt, såsom Skiljenämnden uppfattat det, att Försäkringskassan godkänt skadan. Mot den bakgrunden anser Skiljenämnden att det är tillräckligt att det framgår i 43 kap. SFB att det ankommer på Kammarkollegiet att initiera en prövning hos Försäkringskassan.

Eftersom avsikten med Försäkringskassans framställan inte är att ändra förutsättningarna för rätten till ersättning enligt LI är det enligt Skiljenämndens mening fullt tillräckligt med införandet av den nya 43 kap. 24 § SFB. Någon ändring av 1 § LI är inte nödvändig. Den föreslagna ändringen riskerar i stället att skapa en betydande osäkerhet om vad som ska gälla för rätten till ersättning.

Pensionsmyndighetens beslut

Förslaget till ändring av 1 § LI innebär att möjligheten till ersättning efter beslut av Pensionsmyndigheten tas bort.

Skiljenämnden instämmer inte i Försäkringskassans bedömning att det i denna del är tillräckligt med den föreslagna lydelsen av nya 43 kap. 24 § SFB.

Som Försäkringskassan själv anger i sin framställan prövar Pensionsmyndigheten självständigt om skadan är en skada enligt statligt pensionsskadeskydd. Visserligen är Pensionsmyndigheten skyldig att inhämta Försäkringskassans bedömning (87 kap. 3 § andra stycket SFB), men myndigheten fattar sedan ett självständigt beslut i frågan. Med den föreslagna ändringen kan Skiljenämnden se en risk för att det kan finnas personer som kan komma att fråntas en möjlighet att få ersättning med stöd av ett beslut från Pensionsmyndigheten.

Då avsikten med hemställan inte är att ändra förutsättningarna för rätten till ersättning enligt LI saknas skäl att upphäva bestämmelsen om att rätt till ersättning kan föreligga efter Pensionsmyndighetens beslut.

Detta yttrande har beslutats av f.d. hovrättsrådet Agneta Fergenius. I den slutliga handläggningen har hovrättsrådet Christian von Szalay deltagit. Föredragande har varit sekreteraren i Skiljenämnden Sara Thelin.

Agneta Fergenius

Sara Thelin